

Kommunikaatiopolku

- varhaisen kommunikoinnin tuen malli

Folkhälsanista

Folkhälsan on monipuolinen ja moderni yleishyödyllinen sosiaali- ja terveysjärjestö, joka toimii ruotsinkielisessä Suomessa. Järjestön työkieli on ruotsi.

Folkhälsan tekee moninaista vapaaehtoistyötä, sekä tarjoaa voittoa tavoittelematonta palvelutuotantoa ja tutkimusta. Folkhälsanin tehtävänä on edistää terveyttä, elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä.

Kommunikaatiopolku on kehitetty Stean tuella (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus).

Mikä on Kommunikaatiopolku?

Kommunikaatiopolku on varhaisen kommunikoinnin tuen malli, jonka Folkhälsanin Språk och samspel -tiimi on kehittänyt.

Kommunikaatiopolun ydinidea on toimia johdantona symbolikommunikointiin, joka kehittyy kun kommunikointitaidot kehittyvät.

Kommunikaatiopolku koostuu viidestä vapaasti yhdisteltävästä kansioista, jotka sisältävät ns. tauluja. Kansioden sisältöjä voi vapaasti muokata tauluja yhdistelemällä ja niiden järjestystä muuttamalla. Kansiot siis muokkautuvat käyttäjän tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan. Muokkautuvuus on tärkeää, jotta kansiot olisivat elinvoimaiset jokapäiväisessä käytössä. Tarkoitus on että kansiot kasvavat tarpeen mukaan. Siksi olisi ihanteellista, että joku käyttäjän lähipiiristä tekisi kansioihin ja tauluihin säännöllisiä päivityksiä.

Kommunikaatiopolun rakenne

Kommunikaatiopolun kansioilla on yhtenäinen rakenne, mutta symbolien määrä vaihtelee 18:sta 60:een aukeamalla. Mahdollisuuksien mukaan symbolit on sijoitettu samoihin paikkoihin kansioden kasvaessa.

Kommunikaatiopolun toiminta-ajatuksena on, että käyttäjä ja hänen lähipiirinsä voivat omatoimisesti vaikuttaa kansioden sisältöihin; kansiot kasvavat sitä mukaa, kun kokemus symbolikommunikoinnista karttuu.

Etenemis- ja käyttöjärjestystä ei ole lukittu. Mistä tahansa kansioista voi aloittaa ja millä tahansa jatkaa. Ratkaisevaa on se, että apuväline on sopivalla tasolla käyttäjän kommunikointitaitojen ja ympäristön tietämyksen kanssa. Eri kansioden kommunikointitauluja voi myös yhdistellä vapaasti siten että apuväline parhaalla mahdollisella tavalla motivoisi käyttämään sitä!

Monissa tauluissa on tyhjiä soluja, joiden täyttämiseen käyttäjiä kannustetaan. Käyttäjät voivat täyttää tyhjät solut itselleen relevanteilla symboleilla. Vastaavasti omaan elämään soveltumattomia symboleja voi vaihtaa. Kommunikaatiopolku on jokaisen käyttäjän oma työkalu, ei Folkhälsanin määrittelemä lopputulos!

Kansioissa 1–4 on solu, jossa on muotokuvasyntoli. Tähän soluun voidaan lisätä käyttäjän valokuva ja teksti ”minä” tai käyttäjän nimi.

Kommunikaatiopolusta on laadittu myös Päiväkotipolku päiväkotikäyttöön. Päiväkotipolku päiväkotiin/esikouluun tarkoitettu yleiskansio, jota kuka tahansa voi käyttää kommunikoinnin tukena.

Toimintatauluja seitsemässä kategoriassa

Kaikki Kommunikaatiopolun sivut on rakennettu samalla rakenteella. Sivuja voidaan käyttää myös erillisinä toimintatauluina.

Kommunikaatiopolku on jaettu seitsemään kategoriaan, joissa on muutama alakategoria. Kategoriat ovat:

- Henkilöt (henkilöt, tunteet, keho),
- Paikat (paikat, kulkuneuvot, kotona),
- Arki (arki, hygieniat, vaatteet),
- Ruoka (aamu/ilta, ruoka, vihannekset, pikaruoka, hedelmät/marjat, jälkiruoka/välipalat, juomat),
- Päiväkotikoulu (sisäleikit, ulkoleikit, askartelu, värit/muodot, päiväkotikoulu),
- Aika (vuosi, sää, juhlat)
- Luonto (luonto, lemmikit, maatila).

Mistä tahansa kategoriasta voi aloittaa ja seuraaviin siirtyä tarpeen mukaan.

Kansioihin on laadittu myös lisäosia, kuten esimerkiksi

- Kesä
- Talvi
- Uimahalli
- Adventti

Lisäosista löytyy toimintatauluja, joita voidaan käyttää symbolikommunikoinnin harjoitteluun. Folkhälsanin Bildsnack-materiaaliin on tehty tauluja, jotka noudattavat Kommunikaatiopolun taulujen rakennetta. Nämä taulut voidaan tarvittaessa liittää kansioon, jotta kansion käyttö olisi luonnollista.

Kommunikaatiopolkku 1

Tätä kansiota voidaan käyttää varhaisena tukena. Se toimii käyttäjälle ja lähipiirille johdantona symbolikommunikointiin. Jokaisella aukeamalla on tilaa 18 symbolille. Jotkin symbolit toistuvat jokaisella aukeamalla, koska aukeamat toimivat myös erillisinä toimintatauluina.

Kommunikaatiopolkku 2

Tämän kansion aukeamilla on tilaa 24 symbolille. Jotkut sanat toistuvat jokaisella aukeamalla, koska aukeamat toimivat myös erillisinä toimintatauluina.

Kommunikaatiopolkku 3

Tämän kansion aukeamilla on tilaa 32 symbolille. Tauluissa on "kategoriatusunus" oikeassa yläkulmassa. Ero muihin kansioihin on se, että aukeamilla on enemmän symboleja.

Kommunikaatiopolkku / Päiväkoti

Päiväkotipolkulla on sama symbolimäärä kuin kolmoskansiossa. Sisältö on mukautettu enemmän päiväkotij- ja esikouluympäristöön. Jos lapsiryhmässä on joku, jolla on henkilökohtainen kommunikointikansio, on osallistavaa pitää esillä kaikkien käytössä olevaa kansiota.

Kommunikaatiopolkku 4

Neloskansiossa on tilaa 40 symbolille joka aukeamalla. Ylin rivi toistuu useimmilla aukeamilla, ja ajatuksena on, että nämä sanat laajentavat kommunikointia ja mahdollistavat enemmän kommentointia. Ruokakategoria on jaettu useisiin alakategorioihin. Arjen kategoriassa on hygieniataulu ja tähän kansioon löytyy useita lisäosia.

Kommunikaatiopolkku 5

Viitoskansion aukeamilla on tilaa 60 symbolille. Samoin kuin neloskansiossa ylin rivi toistuu useimmilla aukeamilla. Tähänkin kansioon löytyy useita lisäosia.